Protocol pestsituaties

Algemene lijn om pesten op school te voorkomen.

1. Aan het einde van het schooljaar worden er afspraken gemaakt met betrekking tot de start van het nieuwe jaar, met name wat betreft het begeleiden van de groepsvorming. Bij de opening van het jaar worden deze afspraken nog een keer aangescherpt.
2. In de eerste schoolweek wordt met de groep klassenafspraken gemaakt. De naleving wordt regelmatig ter sprake gebracht.
3. In de eerste schoolweken worden, met het oog op een positieve groepsvorming, groepsvormende activiteiten aangeboden.
4. Tijdens de oudergesprekken wordt altijd gevraagd of de ouders signalen hebben gekregen dat hun kind anderen pest, gepest wordt of aangeeft dat anderen in de klas of op school gepest worden.
5. Rond de herfstvakantie wordt een sociogram van de klas afgenomen. In een unitoverleg worden de sociogrammen besproken.
6. Tussen de herfst- en de kerstvakantie worden er wekelijks lessen gegeven die gericht zijn op sociale vaardigheden. Voor zover dit kan, wordt er aangesloten bij de gesignaleerde problemen die weergegeven zijn in het ingevulde profiel in Looqin.

HANDELEN IN VASTGESTELDE PESTSITUATIES

Dit document is overgenomen (mei 2017) en deels aangepast uit: 'Beleid pesten, protocol' ZIEN! Pedagogisch expertsysteem voor het PO.

1. Er vindt een gesprek plaats tussen pester(s) en degene die gepest wordt.
2. Voldoet dit gesprek niet (in die zin dat het pesten toch doorgaat) of zijn er meerdere leerlingen bij betrokken, dan vindt er een gesprek met de hele klas plaats. Dit gebeurt volgens vijf stappen:
    a. De ik-boodschap
    De leerkracht geeft door middel van een heel duidelijke ik-boodschap te kennen, dat er in de klas een probleem is dat hij niet alleen kan oplossen, maar dat wel opgelost moet worden. Daarbij noemt hij heel duidelijk de probleemsituatie en vraagt de leerlingen oplossingen te geven. Hij benadrukt daarbij dat het probleem opgelost moet worden.
    b. Het verzamelen van oplossingen
    De leerlingen moeten allerlei oplossingen geven. Soms komen er geen ideeën omdat de leerlingen niet durven of zo'n aanpak niet gewend zijn. Maar als de leerkracht hen laat merken dat het hem ernst is door hen wat meer tijd te geven oplossingen aan te dragen, zullen ze in die periode degene die gepest wordt wat meer met rust laten. In deze fase mag er nog niet gereageerd worden op de oplossingen. Na verloop van tijd komt er een aantal oplossingen, meestal van de leerlingen uit de zwijgende middengroep.
    c. Het evalueren van oplossingen
    Alle oplossingen die nadelig zijn voor degene die gepest wordt en ook voor de pester worden geschrapt. Op die manier geeft de leerkracht aan dat hij geen partij kiest, maar aan alle leerlingen veiligheid wil bieden.
    d. Het concretiseren van de oplossingen
    Voor iedereen moet duidelijk zijn hoe de geselecteerde oplossingen uitgevoerd gaan worden. Het is daarbij aan te bevelen om ze op papier te zetten en daarna weer met de klas te bespreken.
    e. Het evalueren van de oplossingen
    De oplossingen moeten met regelmaat geëvalueerd worden. De leerkracht geeft aan dat de evaluatie een vast onderdeel gaat worden van de klassengesprekken. Wanneer er weer signalen komen van pesten dan moet de leerkracht weer teruggaan naar stap 1, maar ook als hij niets hoort, moet hij regelmatig evalueren. Het is van belang het evalueren dan niet te laten verwateren. In dat geval is het belangrijk om complimenten te geven omdat het zo goed gaat. De leerkracht moet in deze fase de leerlingen duidelijk maken dat het aangeven dat er weer gepest wordt niet hetzelfde is als klikken, maar dat het in principe hetzelfde is als het helpen van de leerling die wordt gepest.

3. De ouders worden erbij betrokken, in die zin dat ze in kennis worden gesteld van de geconstateerde pestsituatie. Om ouders te ondersteunen kunnen we een boekje met informatie aanraden. Bijvoorbeeld: 'Pesten hoort er niet bij' (voor ouders), uitgave door: Stichting Opvoedingsinformatie te Amersfoort.

4. De leerkracht meldt de geconstateerde pestsituatie binnen de unit en eventueel aan het team.

5. Met name als er een pestsituatie geconstateerd is, bevraagt de leerkracht zichzelf over zijn of haar eigen functioneren. Hoe is de eigen houding naar de klas en eventueel specifiek naar bepaalde leerlingen toe? Hoeveel ruimte en verantwoordelijkheid krijgen de leerlingen zelf? Hoe veilig zijn de leerlingen in de klas? Waar nodig, brengt de leerkracht wijzigingen aan in zijn of haar functioneren.

6. Bij een leerling bij wie het gepest worden of pester zijn vooral lijkt voort te komen uit een gebrek aan weerbaarheid, inlevingsvermogen en sociale vaardigheden, kan met de ouders gesproken worden over een eventuele sociale vaardigheidstraining.

7. Als zich voortdurend escalaties voordoen op het plein, wordt er overlegd of er extra pleinwacht ingezet zal gaan worden.

8. Er wordt regelmatig contact gehouden met de betreffende leerlingen, de groep en de ouders om te horen of de genomen maatregelen succes hebben en blijven hebben of dat er andere stappen nodig zijn.